

Mobiliteitsbrief

voor een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

nr 232 · oktober 2022

verschijnt maandelijks behalve in juli en augustus
P 309279 Afgiftekantoor Gent

Meer Mobiele Gemeente/Stad

Gent, Wevelgem en Koekelare werden bekroond als Meer Mobiele Gemeente/Stad 2022. Die lokale besturen winnen de vakjuryprijs en krijgen elk 50.000 euro voor hun inspanningen om de toegankelijke mobiliteit in hun stad of gemeente te verhogen.

© DNOW

© DNOW

Kris Helincks, beleidsmedewerker vervoersarmoede en
Steven Pauwels, toegankelijkheidsambtenaar.

Stad Gent is niet alleen de winnaar van de vakjuryprijs Meer Mobiele Gemeente/Stad (categorie grote gemeente/stad), maar zij is ook een pionier op vlak van toegankelijkheid. De stad stelde in 2010 als eerste lokale overheid een toegankelijkheidsambtenaar aan. **Steven Pauwels**, toegankelijkheidsambtenaar: "De grootste uitdaging is toegankelijkheid in de hoofden en processen van andere diensten krijgen. Wijzelf voeren niets uit en zijn aangewezen op andere diensten."

Stad Gent zet in op toegankelijkheid

interview

Hoe zet Stad Gent in op toegankelijkheid?

Steven Pauwels: Mijn collega Bart, architect van opleiding, was de eerste toegankelijkheidsambtenaar. Ik ben er twee jaar geleden bijgekomen als tweede toegankelijkheidsambtenaar via een afgeschermd sollicitatieprocedure voor personen met een arbeidshandicap. Binnen ons team Gelijke Kansen werken we aan integrale toegankelijkheid in de brede zin: infrastructuur, dienstverlening en communicatie.

Kris Helincks: Toegankelijkheid is een overschrijdend aandachtspunt voor het stadsbestuur. Het thema is opgenomen in het huidige bestuursakkoord en is uitgewerkt in meerdere beleidsnota's. De uitgangspunten voor mobiliteit en openbaar domein zijn o.a. focus op stappen, fietsen en openbaar vervoer, focus op zelfstandigheid, aandacht voor kwaliteit van de volledige keten, en aandacht voor toegankelijkheid als uitgangspunt bij heraanleg. Concrete toepassingen zijn er in het vervoersarmoedeplan en bij elke heraanleg van het openbaar domein, maar ook in de aanstelling van een beleidsmedewerker vervoersarmoede en twee toegankelijkheidsambtenaren. Bovendien ondertekende Stad Gent het Vlaamse charter Masterplan toegankelijke haltes in juli 2021. We zetten nu concrete stappen om de ambitie van het charter te halen.

Wat houdt jouw job in?

Kris: Binnen het Mobiliteitsbedrijf coördineer ik de

thema's voetgangers, kinder- en jongerenmobiliteit, openbaar vervoer, taxiwerking en mobiliteitsarmoede. Ik coördineer de uitvoering van een vijfjarig vervoersarmoedeplan tussen verschillende stadsdiensten en externe partners. Bijna de helft van de acties van het plan focust op het verhogen van de toegankelijkheid bij verplaatsingen voor personen met verminderde mobiliteit. Daarnaast adviseer ik mee heraanleg-, mobiliteits- en ruimtelijke projecten met speciale aandacht voor toegankelijkheid. Met Steven werk ik nauw samen om binnen en buiten mijn dienst de kennis daarvan te verdiepen en te verankeren.

Steven: Binnen het deel infrastructuur volg ik mobiliteit en openbaar domein op. Ik zit in een rolstoel, dus als ervaringsdeskundige weet ik heel goed waar de drempels en knelpunten zitten in de stad. Zo geef ik enerzijds (top-down) advies op plannen vanuit het oogpunt Integrale Toegankelijkheid en Universal Design: adviseren vóór de eerste stap. Anderzijds zoeken we oplossingen voor signalen en klachten van burgers (bottom-up). Dit gebeurt heel erg op maat en in gesprek met burgers.

Wat zijn de grootste uitdagingen in jouw job?

Steven: De grootste uitdaging is toegankelijkheid in de hoofden en processen van andere diensten krijgen. Wijzelf voeren niets uit en zijn aangewezen op andere diensten. Daarom ben ik heel blij met de samenwerking met Kris die

vanuit het Mobiliteitsbedrijf dezelfde missie heeft. Samen kunnen we tot concrete realisaties komen.

Kris: Klopt. De uitdaging zit ook in het overtuigen van het belang van toegankelijkheid op het moment dat keuzes gemaakt moeten worden in concrete heraanlegdossiers. De ruimte op straat is beperkt. Heel wat beleidsthema's staan op de agenda en kunnen botsen: voetgangerscomfort en toegankelijkheid, ontharding, waterafvoer, groengevels, terrassen voor horeca, ...

Nog een uitdaging, specifiek voor historische steden als Gent, is om de bestaande richtlijnen van toegankelijkheid te kunnen toepassen. Dat kan vaak niet door plaatsgebrek of een historisch gegroeide inrichting. Dan proberen we met alle partners naar een pragmatische oplossing toe te werken.

Welke tips heb je voor lokale besturen?

Steven: Werk samen met ervaringsdeskundigen of nog beter: betrek hen in het beleid. De standaardnormen en -regels kan iedereen raadplegen en toepassen, maar ervaringsdeskundigen kennen nog beter de noden of komen met verrassende en praktische tips die niet in de boeken staan.

Kris: Werk integrale beleidsnota's uit met compatibele doelstellingen of duidelijke prioriteitenniveaus over bevoegdheden heen. Als elke dienst eigen doelstellingen heeft, die kunnen botsen, werkt dit vertragend.

Koekelare, Wevelgem en Gent zijn Meer Mobiele Gemeente/Stad 2022

Op de themadag in Brugge zijn Koekelare, Wevelgem en Gent bekroond als Meer Mobiele Gemeente/Stad 2022. “De inspanningen die steden en gemeenten leveren om de mobiliteit toegankelijker te maken, verdienen alle lof. Het is belangrijk dat iedereen zich op een veilige en comfortabele manier kan verplaatsen. Daarvoor wil ik de drie winnaars, en bij uitbreiding alle andere genomineerden, van harte feliciteren”, aldus Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Meer Mobiele Gemeente/Stad is een initiatief van het Departement MOW, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), De Lijn en Inter.

Zes genomineerden, drie winnaars

Op 3 oktober werd een vakjuryprijs uitgereikt in drie categorieën: grote, middelgrote en kleine gemeente/stad. Steden en gemeenten die inspanningen leveren om mobiliteit toegankelijker te

maken, konden zich kandidaat stellen voor de prijs. Er was één kandidaat in de categorie kleine gemeente (met minder dan 20.000 inwoners), namelijk Koekelare. De kandidaten in de categorie middelgrote gemeenten (met minder dan 50.000 inwoners) waren Ieper, Wevelgem en Oudsbergen. Gent en Brugge waren de twee kandidaten in de categorie grote gemeenten (met meer dan 50.000 inwoners). De winnaar in elke categorie krijgt 50.000 euro om te besteden aan een project rond toegankelijke mobiliteit.

Masterplan Toegankelijkheid

De tweejaarlijkse prijs Meer Mobiele Gemeente/Stad kadert in het Masterplan Toegankelijkheid. Dat is een actieplan om de halte-infrastructuur van het openbaar vervoer tegen 2030 meer toegankelijk te maken. Als doelstelling van het Vlaams regeerakkoord past het plan in de Vlaamse mobiliteitsvisie van basisbereikbaarheid.

Machteld Claerhout (kabinet Lydia Peeters) samen met de winnaars.

Koekelare

< 20.000 inwoners

Koekelare heeft toegankelijkheid als element opgenomen in haar beleidsnota. Bovendien heeft de gemeente een actieplan uitgewerkt rond het wegwerken van drempels, werkt ze met een toegankelijkheidslabel en heeft ze het charter 'Masterplan toegankelijke haltes' ondertekend. Samenwerken met verschillende doelgroepen en gebruikersparticipatie staan centraal. Zo voorziet Koekelare op korte termijn de heraanleg van één Hoppinpunt en vijf haltes.

Wevelgem

20.000 – 50.000 inwoners

Wevelgem zet in op toegankelijkheid met de aanwerving van een stafmedewerker en beleidsmedewerker die specifiek werken rond toegankelijkheid. Daarnaast heeft de stad concreet geïnvesteerd in opleidingen en bijscholingen voor haar technische diensten. Ook werd er een inventaris en nulmeting gedaan met een duidelijk ambitieniveau, namelijk drie Hoppinpunten en 12 haltes. Wevelgem heeft eveneens het charter 'Masterplan toegankelijke haltes' ondertekend.

Gent

> 50.000 inwoners

Gent heeft toegankelijkheid opgenomen in haar beleidsnota en bestuursakkoord. Daarnaast heeft de stad een manager en beleidsmedewerker in dienst genomen die specifiek ingezet worden op toegankelijkheid. Bovendien werd een brochure ontwikkeld met focus op toegankelijkheid, toegankelijke wandelroutes en voetgangersassen. Tot slot heeft Gent 18 bijkomende toegankelijke haltes gepland en het charter 'Masterplan toegankelijke haltes' ondertekend.

46 lokale besturen ondertekenden al het charter Masterplan toegankelijke haltes

Haltes en halte-infrastructuur moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Daarom lanceerde Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters eind 2020 het Masterplan Toegankelijkheid. "Personen met een beperking, ouderen en mensen die minder mobiel zijn, moeten zich makkelijk met het openbaar vervoer kunnen verplaatsen. Bovendien zijn toegankelijke haltes comfortabel voor iedereen. Via het Masterplan Toegankelijkheid maken we daar samen met de lokale besturen werk van", aldus minister Peeters.

Het Masterplan Toegankelijkheid is een actieplan om de halte-infrastructuur van het openbaar vervoer tegen 2030 meer toegankelijk te maken. "Daarin staat dat 50% van de haltes van het kernnet en het aanvullend net toegankelijk moet zijn tegen 2030, zodat ruim 70% van de reizigers kan rekenen op een toegankelijke verplaatsing. Daarnaast dienen alle Hoppinpunten 100% toegankelijk te zijn", aldus minister Peeters. Het actieplan omvat diverse initiatieven: het mobiliteitscharter, een coachingtraject en subsidies voor de (her)aanleg van toegankelijke haltes.

Mobiliteitscharter

Aangezien meer dan 60% van alle haltes langs gemeentewegen ligt, spelen lokale besturen een cruciale rol. Door het charter te ondertekenen, onderschrijft de stad of gemeente de doelstellingen van het Masterplan

Toegankelijkheid en engageert ze zich expliciet om mee te werken aan een toegankelijk Vlaanderen. 46 lokale besturen ondertekenden al het charter.

Meer info over het Masterplan Toegankelijkheid vind je via www.vlaanderen.be/mobiliteit-en-openbare-werken/toegankelijke-haltes/masterplan-toegankelijkheid.

Coachingtraject

Naast financiële steun biedt de Vlaamse overheid ook expertise aan rond toegankelijke mobiliteit. Zo is er elk jaar een coachingtraject door Inter, het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen, voor 30 Vlaamse gemeenten. Het doel van dat traject is elke gemeente een actieplan toegankelijk aanleggen van haltes te laten maken. Verder is er ook aandacht voor de toegankelijkheid van de rest van de publieke ruimte.

© DMOV

27 steden en gemeenten hebben een coachingtraject aangevraagd in 2021. 22 daarvan zijn opgestart. In 2022 werd er een nieuw contract met Inter Vlaanderen afgesloten, zodat 30 nieuwe steden en gemeenten in het traject kunnen stappen. 11 steden en gemeenten nemen dit jaar alvast deel aan het traject.

Subsidies

Subsidies voor het toegankelijk aanleggen of herinrichten van haltes

Via de subsidies voor het toegankelijk aanleggen of herinrichten van haltes en halte-infrastructuur worden steden en gemeenten ondersteund om de doelstellingen van het masterplan te halen. Deze subsidie vangt onder meer de betoelaging voor schuilhuisjes via De Lijn, die afliep op 2 oktober. Subsidieaanvragen indienen kan vanaf nu bij het Departement MOW.

Voor wie

Stads- en gemeentebesturen in Vlaanderen kunnen subsidies aanvragen voor haltes van het toekomstig kernnet of aanvullend net, die vanaf 2022 toegankelijk worden (her)aangelegd. Het gaat over haltes langs gemeentewegen die de gemeenten zelf in beheer hebben.

Bedrag

Voor elke halte die toegankelijk wordt aangelegd - voor mensen met een motorische én visuele beperking - wordt er 5.000 euro voorzien. Was de halte al toegankelijk voor mensen met een motorische beperking, maar ontbrak de tactiele

geleiding? Dan is er 650 euro beschikbaar om de halte ook toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking.

De subsidie voor de uitrusting van de halte bedraagt 75% van de kostprijs, met een maximum van 12.000 euro, voor de levering en plaatsing van een schuilhuisje, met inbegrip van een zitbank en vuilnisbak, en 75% van de kostprijs, met een maximum van 11.000 euro, voor de levering en plaatsing van een fietsenstalling.

Op woensdag 28 september 2022 organiseerde VVSG samen met het Departement Mobiliteit en Openbare Werken en De Lijn een webinar over het Besluit haltes en halte-infrastructuur en bijbehorende subsidieprocedure. Een overzicht van de Q&A, de PowerPointpresentatie en een integrale opname van het webinar vind je via <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/webinar-toegankelijke-haltes-en-halte-infrastructuur>.

Meer info over de subsidies vind je via www.vlaanderen.be/subsidies-voor-het-toegankelijk-aanleggen-of-herinrichten-van-haltes.

Gent, Oudsbergen en Sint-Lievens-Houtem winnen de publieksprijs

Naast de vakjuryprijs konden steden en gemeenten op de themadag ook kans maken op de publieksprijs 'Meer Mobiele Gemeente/Stad 2022'. De winnaars van de publieksprijs zijn Gent (grote stad of gemeente met meer dan 50.000 inwoners), Oudsbergen (middelgrote stad of gemeente met 20.000 tot 50.000 inwoners) en Sint-Lievens-Houtem (kleine stad of gemeente met minder dan 20.000 inwoners). Tot en met 25 september 2022 kon het brede publiek stemmen op die stad of gemeente die volgens hen de meeste inspanningen levert voor toegankelijke mobiliteit.

© DMOV

De wegcode is aangepast

Sinds 1 oktober is de wegcode aangepast op een aantal punten. Zo moeten voertuigen verplicht geconnecteerd zijn op parkeerplaatsen voorbehouden voor elektrische voertuigen met een publieke laadinfrastructuur. Het onderbord bij verkeersbord C23 verwijst sinds kort naar de 'maximaal toegelaten massa', wat van belang is voor automatische vaststellingen. Verder wordt het verkeersbord F113 'hersteld' om het einde van een fietsstraat aan te duiden wanneer er geen kruispunt is. Een aanpassing van de wegcode is gepland (verwacht eind 2022) waarbij de reglementering van de fietsstraat per definitie van toepassing zal zijn op één of meer openbare wegen (cfr. woonerf). De regeling zal dan gelden van bord F111 tot F113, zonder dat zoneborden vereist zijn.

Verkeersbord E9j introduceert het 'flexparkeren', waarbij op eenzelfde parkeerplaats verschillende parkeerregelingen kunnen gelden afwisselend in de tijd. Beknopte opschriften zijn hierbij essentieel. Nieuw is ook het concept van de middenrijbaan, waarbij de zijdelingse stroken open staan voor o.a. fietsers en speed pedelecs, en auto's gebruik maken van de middenrijbaan. Auto's mogen de zijdelingse stroken enkel gebruiken voor het kruisen of inhalen, maar niet om te parkeren. Er wordt aangeraden zeer voorzichtig om te gaan met het gebruik van de markering, gelet op de mogelijke verwarring met de bestaande fietsinfrastructuur en de onderzoeksresultaten van Fietsberaad hieromtrent.

Meer info via <https://fietsberaad.be/documenten/onderzoek-fietsmarkeringen-fietsen-in-gemengd-verkeer/>.

Alle informatie over de verschillende wijzingen kan online geraadpleegd worden via <https://www.ejustice.fgov.be/mopdf/2022/09/15.1.pdf#Page9>. Voor het volledige overzicht over de bedenkingen bij het concept van de middenrijbaan verwijzen we naar de nota aan de Vlaamse Regering via <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/624479967F1247572E47FDB2>.

Kortrijk, Leuven en Antwerpen onderzoeksteden voor emissievrije stedelijke distributie

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters wil dat tegen 2025 in stadskernen emissievrij gereden wordt voor belevering. Om dat doel te bereiken maakt Vlaanderen werk van een voorbereidende studie en verschillende pilootprojecten, die moeten uitmonden in een kaderovereenkomst met de steden. Kortrijk, Leuven en Antwerpen werden geselecteerd als onderzoeksteden voor de voorbereidende studie.

Meer info via <https://www.vlaanderen.be/departement-mobiliteit-en-openbare-werken/pers/kortrijk-leuven-en-antwerpen-geselecteerd-als-onderzoeksteden-voor-project-rond-emissievrije-stedelijke-distributie>.

Nieuwe publicatie: Ruimte voor Logistiek

In de nieuwe publicatie Ruimte voor Logistiek van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte & Planning (VRP) en het Departement MOW worden de ruimtelijke uitdagingen van duurzame logistiek onder de aandacht gebracht. Op het slotevent van 24 oktober wordt deze thematiek verkend en met experts over concrete (beleids)acties in Vlaanderen gesproken.

Schrijf je in via <https://www.vrp.be/activiteit/slotevent-ruimte-voor-logistiek>.

VLAIO-oproep: doe een voorstel voor duurzame multimodale stedelijke mobiliteit

Het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) doet een oproep voor projecten die zich richten op het bevorderen van duurzame multimodale stedelijke mobiliteit. Deze oproep past binnen het thema 'Duurzaam Vlaanderen'. Projecten worden ingediend via de EFRO-applicatie. De vooraanmelding moet ten laatste op vrijdag 18 november 2022 ingediend zijn.

Meer info via www.vlaio.be/nl/vlaio-netwerk/duurzame-multimodale-stedelijke-mobiliteit.

Schrijf je in voor de Grote Verkeersquiz

Discussieer je soms met je collega's over verkeersregels? Doe mee met de Grote Verkeersquiz van VSV van 17 oktober tot 17 november en maak voor eens en altijd uit wie de verkeersregelkampioen is!

Schrijf je in via <https://degroteverkeersquiz.be/bedrijven>.

Workshops veilig verkeer voor lokale besturen

Als lokaal bestuur je inwoners inspireren en informeren rond veilig verkeer? Dat kan dankzij de workshops van de VSV. Kies op basis van thema zoals rijvaardigheid, wegcode en verkeersopfrissing, fiets en andere mobiliteit. De workshops worden steeds begeleid door een erkend rijlesgever met de nodige kennis rond het verkeer!

Bekijk het aanbod op www.workshopsveiligverkeer.be.

Agenda

Oktober

- 20 Opleiding Mobiliteit, veiligheid en weginrichting
- 24 Ruimte voor logistiek
- 24 Optrisning van de wegcode
- 25 Veilig naar school

November

- 8 Studiedag Regiovorming
- 14 Labeluitreiking kindvriendelijke steden en gemeenten
- 24 Werelddag van de Stedenbouw: Ruimte voor Water
- 29 Signalisatieplannen lezen en interpreteren

December

- 13 Doelgroepgerichte participatie in je mobiliteitsbeleid
- 13 MOBI-CAFÉ: 'Walk the talk' in duurzame mobiliteit als lokaal bestuur

Zie ook de agenda op <https://mobiliteitsbrief.be/agenda>.

Mobiliteitsbrief is er ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. Je vindt alle mobiliteitsbrieven terug via <https://mobiliteitsbrief.be>. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of je abonnement kan je mailen naar info@mobiliteitsbrief.be, waar je ook kan in- en uitschrijven. Redactie: Departement MOW - Vormgeving: RCA.